

N:o 66.

Ank. till Riksd. kansli den 3 maj 1892, kl. 3 e. m.

*Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående jord-
afsöndring från Kungsörs kungsladugård i Vestman-
lands län.* (I. A.)

Under åberopande af bilagdt statsrådsprotokoll öfver ecklesiastik-
ärenden för den 20 april innevarande år har Kongl. Maj:t i en samma
dag aflåten, till statsutskottet remitterad proposition (n:o 64) föreslagit
Riksdagen medgifva, att från Kungsörs kungsladugård i Konung Carls
församling af Vestmanlands län måtte till nämnda församling till plats
för skolhus för alltid upplåtas ett af kommissionslandtmätaren August
Lejdström å en år 1891 upprättad karta affattadt jordområde af 50 ar,
med undantag af den derå växande skog, hvilken borde särskildt för
statsverkets räkning afyttras, mot en köpeskillning af 30 kronor 60 öre,
med vilkor att församlingen, som berättigades tillträda området den 14
mars 1893, dels senast å tillträdesdagen till länets ränteri inlevererade
köpeskillingen dels ock upprättade och för framtiden underhölle stängsel
omkring det afsöndrade området; samt att den inflytande köpeskillingen
måtte få användas på enahanda sätt, som vore bestämdt i fråga om
köpeskillingarna för de hemman och lägenheter, hvilkas försäljning egde
rum jemligt kongl. brefvet den 29 maj 1874.

Af förenämnda statsrådsprotokoll inhemtas, att Konung Carls för-
samling i Vestmanlands län genom utsedde komiterade hos Kongl. Maj:t

gjort framställning, dels att till byggnadsplats för ett större skolhus med lärarebostäder och kommunalrum måtte å Kungsörs södra kungsladugårds utmark på sandåsen söder om sockenkyrkan åt församlingen upplåtas en jordvidd af 1 hektar 91 ar, hvilket område, derå jemväl skulle uppföras gymnastiklokal och uthusbyggnader, och hvaraf en del skulle användas till lekplats för skolbarnen samt planteringsland för lärarne jemte skolträdgård, församlingen, vid det förhållande, att största delen af de 190 folkskolebarn, som undervisades i Kungsör, vore boende på kungsladugårdens och Kongl. Maj:t och kronan tillhörig mark, anhölle att få utan afgift åt sig upplåten, dels ock att Kongl. Maj:t måtte medgifva församlingen att emot lösen erhålla till byggnadsplats för ett mindre skolhus ett annat område på kungsladugårdens mark om 50 ar i närheten af lägenheten Slogkärr n:o 78 för i skolåldern varande barn från tillgränsande byar i församlingen.

Sedan Kongl. Maj:t genom remiss anbefalt domänstyrelsen att efter vederbörandes hörande i ärendet afgifva utlåtande, har styrelsen låtit affordra församlingen kartor öfver de till afsöndring ifrågasatta områdena äfvensom, med stöd af kongl. cirkulären den 30 oktober 1874 och den 6 december 1878, infordrat, i afseende å så väl det sist berörda området som, för det fall att upplåtelse af det först omförmälda området ej medgäfves utan afgift, jemväl detta, ej mindre förslag till årlig afgäld, motsvarande den till afsöndring ifrågasatta markens behållna afkastning, än äfven yttrande, huru vida församlingen vore villig att, om så påfordrades, i stället för den årliga afgälden på en gång erlægga 20 gånger dess belopp; och hade i anledning häraf församlingen dels genom kommissionslandtmätaren August Lejdström låtit uppgöra karta öfver det mindre området och beträffande det större taga utdrag af en åren 1885 och 1886 utaf W. Graan upprättad karta öfver Kungsör, dels ock från landtmätaren förskaffat sig förslag till årlig afgäld för ifrågavarande områden, i hvilket afseende landtmätaren, med anmärkning att båda områdena bestode af icke fullgod skogsmark och kunde anses hafva ett värde efter 61 kronor för hektar, oberäknadt växande skog, föreslagit såsom afgäld för det större området 5 kronor 83 öre och för det mindre 1 krona 53 öre; hvarjemte församlingen enligt utdrag af protokoll vid kyrkostämma den 6 september 1891 förklarar, att, så vidt det större egoområdet ej, på sätt begärdt blifvit, erhöles afgiftsfritt, församlingen vore villig att för detta liksom för det mindre området erlægga den föreslagna årliga afgälden samt att, om afsöndring på sådana villkor ej medgäfves, församlingen underkastade sig att för

båda egoområdena, i stället för årlig afgäld, på en gång erlægga 20 gånger afgäldens belopp.

Med öfverlemnande af kartorna öfver de ifrågasatta afsöndringarna med tillhörande beskrifningar och öfriga af församlingen ingifna handlingar äfvensom i ärendet inkomna yttranden från Kongl Maj:ts befallningshafvande i Vestmanlands län, t. f. domänintendenten i länet, vederbörande kronofogde och häradsskrifvare samt enkan Mathilda Borgman, hvilken jemte öfriga sterbhusdelegare efter C. W. Borgman på arrende innehade Kungsörs kungsladugård till den 14 mars 1893, hade domänstyrelsen den 18 sistlidne mars afgifvit eget utlåtande, deruti domänstyrelsen anført följande.

Af den inkomna kartan öfver det större af de till afsöndring ifrågasatta områdena visade det sig, att detta inginge bland mark, som lägenhetsinnehafvare i Kungsör, i sammanhang med begäran om köpings fri- och rättigheter för visst område deraf samt fastställande af plan för köpingen, hos Kongl. Maj:t anhållit att för köpingens räkning få såsom i planen för densamma ingående lösa.

Till denna anhållan hade domänstyrelsen i det yttrande, styrelsen under sistlidne februari månad på anmodan af kommerskollegium i nyssberörda till dess utlåtande remitterade ärende afgifvit, tillstyrkt bifall; på grund hvaraf styrelsen, som antoge, att, om sådant bifall lemnades, svårighet ej skulle möta för församlingen att med köpingen, inom hvars område flertalet af församlingens skolbarn komme att blifva boende, träffa öfverenskommelse om upplåtande för angifna ändamålet af ifrågavarande eller annan lämplig plats, afstyrkte bifall till ansökningen i denna del.

Hvad åter anginge den skollhustomt, församlingen anhållit att få åt sig upplåten utom köpingsområdet, så, enär afsöndringen af berörda tomt med det läge densamma enligt kartan hade ej syntes kunna medföra någon olägenhet för kungsladugården, hade styrelsen hemställt, att tomten finge för uppgifna ändamål åt församlingen för alltid upplåtas under vissa af styrelsen föreslagna villkor.

Med anledning af hvad domänstyrelsen i fråga om det större af omförmälda områden upplyst, ansåge departementschefen församlingens ansökning om afsöndring af detta område icke böra till någon Kongl. Maj:ts åtgärd föranleda.

Hvad åter beträffade församlingens ansökning om afsöndring från Kungsörs kungsladugård af ofvan angifna mindre område af 50 ar, hade departementschefen hos Kongl. Maj:t hemställt, att densamma måtte bifallas.

Utskottet, som emot hvad Kongl. Maj:t föreslagit icke haft något att erinra, hemställer,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 3 maj 1892.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.
